

LBRIS

We know
books

Haremul regelui

DJAÏLI AMADOU AMAL

Traducere:
Andreea Giorgiana Nicolae

NICULESCU fiction

Toumbal, marea tobă regală, răsună. E un sunet greu, monoton, aproape lugubru. Boussoura are impresia că aceasta îi răsună în inimă. Griotii cântă laude în cinstea noului rege. Cea mai frumoasă și cea mai așteptată sărbătoare. Sărbătoarea încoronării. Toată această agitație se amestecă în capul ei într-o cacofonie insuportabilă. Fuge, fuge pentru a se îndepărta, dar vibrația *Toumbal*-ului se apropie și răsună din ce în ce mai puternic. Se luptă în încercarea de a scăpa de acest coșmar și recită instinctiv versetele din Coran. Se agață de versete ca de un colac de salvare și reușește în cele din urmă să se trezească din somn. Întunericul care intensifică anxietatea îi exacerbează frica. I se pune un nod în gât și inima îi bate mai tare. Chiar și trează, încă mai poate auzi, ca o litanie, ecoul *Toumbal*-ului în capul ei. Acoperită de sudoare, tremurând, dă la o parte pătura cu piciorul, enervată. Aceasta cade pe podeaua acoperită cu o mochetă roșie. Totul o energiază în cameră. Apartamentul e atât de diferit de cel în care locuia înainte. Au trecut deja nouă ani! În încercarea de a-l face al ei, a vopsit din nou totul, a schimbat mobilele, și-a adus bibelourile preferate. Dar în zadar! Mirosul pereților groși și a umidității podelei din ciment persistă în ciuda covoarelor pe care le-a întins. A încercat tot ce i-a stat în putință

ca să scape de mirosul de mucegai, dar nici tămâia pe care o arde regulat, nici deodorantele pe care le pulverizează, ca să nu mai vorbim de lumânările parfumate, nimic din toate acestea nu a funcționat. Aici, ea a devenit atât de sensibilă încât are impresia că simte chinurile tuturor celor care au precedat-o în aceste apartamente.

Nu reușește să își dea seama dacă îi e cald sau frig. Tri-coul este umed. Se ridică rapid și aprinde lanterna de la telefon. Ecranul indică ora 3. Ora la care *djinnii* se plimbă, ora la care nu trebuie sub nicio formă să scoți nasul afară, spun legende populare.

Marele baobab de lângă cimitir adăpostește niște bufnițe, al căror zgomot face atmosfera și mai lugubră. Aceste păsări au reputația de a purta ghinion, sunt totemul vrăjitorilor mâncători de suflete. Se spun atâtea despre acest palat care a fost construit cu două secole în urmă. Atât de multe legende despre această clădire protejată de ziduri atât de înalte încât pare inviolabilă. Se spune că în timpul cuceririlor, în momentul în care s-a construit palatul, regele, adept al științelor oculte, a zidit tineri, băieți și fete, la fiecare colț al marelui zid, care trebuiau să protejeze palatul pentru totdeauna. Se spune de asemenea că, în nopțile întunecate, fantomele tuturor regilor care sunt îngropați acolo se plimbă pentru a supraveghea mai bine casa lor.

Palatul pare să doarmă, dar Boussoura știe că liniștea este doar prefăcătoare. Câte inimi angoasate, câte întrebări inutile, câte iluzii spulberate adăpostește el oare? Câte ambiții tăcute, lovitură sub centură, vise dezamăgite, dorințe frustrate sunt ascunse în inimile zecilor de locuitori ai acestei reședințe regale? Ani de-a rândul, primul ei reflex era să pună mâna pe telefon și să-l sune pe Seini când se simțea atât de

rău, dar lucrurile s-au schimbat de atunci. Așezată pe covorul de rugăciune, ca după fiecare coșmar, incapabilă să se concentreze, ea lasă timpul să se scurgă încet în ritmul orologiu-lui mare de pe perete. Fiecare minut o aduce mai aproape de zorii zilei și de lumina lor liniștitoare. Și când te gândești că pentru mult timp a avut reputația de a fi o persoană care adoarme ușor. Era de ajuns să închidă ochii pentru a se scufunda într-o inconștiență fericită. Această perioadă i se pare atât de departe.

Ziua începe în sfârșit cu sunetele ei familiare. Identifică cel mai mic sunet. Pașii grei ai lui Maala, care se grăbește la moschee când răsună cântecul muezinului, nechezatul cailor al căror grajd se află foarte aproape de apartamentele ei, apoi ușile care se deschid una câte una. Poarta grea din lemn a primului vestibul scârțâie, copiii recită deja prima lecție a zilei cu profesorul lor de Coran. Sclavele din casă, cunoscute sub numele de *djaagué*, își îndeplinesc primele sarcini ale zilei. Un foc de lemne arde în bucătăria din care se împrăștie mirosul de cafea.

Boussoura iese în sfârșit din toropeală, renunță să mai numere mătâniile și face un duș rapid, se îmbracă cu o rochie de interior confortabilă, merge în camera de zi și aprinde televizorul, dând sonorul mai încet. Deschide pe jumătate ușa apartamentului, dar lasă perdelele trase. Nu vrea să fie deranjată și cu atât mai puțin să primească vizite atât de devreme dimineața.

În curte, se aud saluturi peste tot, de data aceasta însoțite de bătăi din palme.

- Allah să îți dea sănătate, Maiestate.
- Allah să îți dea toate cele necesare...

Lamido-ul* intră cu un pas grăbit în camera de zi. Tocmai și-a făcut prima rugăciune – probabil în apartamentele lui private deoarece nu poartă turban. De ceva timp încoace, și-a lăsat o barbă albă care șterge și mai mult amintirile vremurilor fericite. Bărbatul pe care l-a iubit și prețuit atâția ani, prieten și complice, nu mai este iubitul ei. Tatăl celor patru copii ai ei, tovarășul la bine și la greu. Bărbatul acesta este acum *lamido*, rege, iar pe el nu îl cunoaște.

— Maatiberi, ce faci draga mea? Ai dormit bine?

— Bună dimineața, Maiestate.

— Nu aș refuza o cafea adevărată, Maatiberi. Nu amestecul acela oribil care seamănă cu o apă tulbure pe care îl pregătesc femeile afară.

Urăște când i se adresează așa! Cu această poreclă pe care i-au dat-o servitoarele și sclavele din palat în primele momente ale încoronării și cu care a rămas de atunci. *Maatiberi*, soția fulani care îi amintește că nu mai este decât un titlu de acum înainte. O soție fulani de neam nobil, nu ca celelalte concubine. Timp de douăzeci și cinci de ani, a fost Bouss, Boussoura, dragă, profă, Daada saaré. Astăzi, este doar Maatiberi.

Dă drumul la cafetiera deja pregătită, alege cafeaua pe care el o apreciază și îi întinde ceașca. Pregătește și una pentru ea în care adaugă un strop de lapte. Să bea cafeaua împreună dimineața este singurul obicei pe care l-au păstrat după încoronare. De acum înainte, nu mai există masă luată împreună, noapte petrecută împreună în patul conjugal. Nu

* *Lamido* este anglicizarea unui termen din limba Fula, folosit pentru a se referi la un conducător. În limbaj este propriu-zis *laamiido*, derivat din rădăcina verbală *laamu-* care înseamnă „conducere”, și, prin urmare, poate fi tradus mai precis prin „conducător”.

mai este soțul ei, medicul. El este acum *lamido*! Ea nu mai este profesoara de literatură adorată de elevi. Este Maatiberi, soția fulani din palatul regal!

— Nu am închis un ochi toată noaptea, îi mărturisește ea cu o voce autoritară. Abia două ore. Tot același coșmar...

— Din nou? O să vorbesc cu marabutul să îți pregătească ceva.

— Prefer să îmi scrii tu o rețetă, spune ea, clătînând din cap obosită.

— Știi bine că nu vreau să iei somnifere și cu atât mai puțin antidepressiv. Toate femeile se simt rău la menopauză. Nu e nimic dramatic! O să ți-l trimit pe marabut în cursul zilei, spune el, insensibil.

— Nu are rost. L-am consultat deja de mai multe ori de-a lungul anilor și nu s-a schimbat nimic. Același coșmar, mereu același.

El se încruntă și iese din cameră fără să răspundă.

2

Boussoura încă nu reușește să își amintească în ce moment soțul ei, Seini, medicul apropiat de pacienții săi, recunoscut pentru altruismul și bunătatea sa, tatăl afectuos, atașat de copiii săi, soțul iubitor și complice s-a transformat într-un rege atotputernic. În *lamido*, comandantul credincioșilor, garantul tradiției și religiei.

Își aduce totuși aminte de ziua în care acesta se întorsese acasă, împreună cu cel mai bun prieten al lui, care aproape că se ascundea în spatele lui, Adamou, inginer de meserie. Boussoura îi cunoștea destul de bine pe Adamou și pe soțul ei pentru a ști că amândoi aduceau vești proaste. Era de ajuns să vadă privirile jenate pe care și le aruncau ca și cum ar fi vrut să se liniștească unul pe celălalt. Pe Boussoura o trecuseră transpirațiile reci în timp ce bea ceaiul, dar murea de nerăbdare să îi zguduie pe cei doi bărbați pentru a-i face să vorbească. Ce trebuiau să o anunțe de aveau o asemenea față? Se întâmplase oare ceva rău de care ea nu știa? Cu inima zvâcnindu-i în piept se așează în cele din urmă în fața lor.

— Docta, e vreo problemă?

I se adresa mereu așa soțului ei, cu acest diminutiv, când se întâlneau, când el nu era decât un tânăr stagiar și ea avea o criză de malarie în timp ce se pregătea pentru concursul de intrare la Școala Normală Superioară. El o îngrijise, apoi

îndrăznise să vină la părinții ei, pentru a vedea cum se simte. Astfel, devenise medicul întregii familii, apoi căsătoria cu prima sa pacientă păruse o evidență pentru toți, iubirea tânărului cuplu era o plăcere pentru ceilalți. Patru copii, toți tineri adulți în prezent, erau mândria părinților lor.

— Docta, ce se întâmplă? repetă ea cu inima zvâcnindu-i în piept.

— Calmează-te draga mea. Nu e nimic grav. Voiam doar să îți vorbesc despre un proiect. Un proiect serios.

— Și nu este un proiect de o nouă căsătorie, evident, adăugă Adamou, încercând să facă pe amuzantul.

Adamou era un poligam în adâncul sufletului lui, petrecându-și timpul între o nouă soție care nu rezista niciodată mult timp și prima sa soție, un model de virtute și răbdare. Jocul său preferat, când era în prezența Boussourei, era să o tachineze în legătură cu o nouă căsătorie a soțului ei, știind că ea nu suporta deloc poligamia, ceea ce dădea naștere unor dezbateri interminabile între ei.

— Boussoura, a trecut o lună de când unchiul meu, *lamido*-ul, a murit. Toți verii mei sunt bineînțelese pretendenți la tron și nu visează decât să îl înlocuiască. Dar frații mei mai mari au venit astăzi să îmi vorbească. Sunt cu toții în oraș, spuse Seini cu o voce blândă.

— Sunt aici, ei care nu vin practic niciodată la Yaounde? Ce vor?

— Mă imploră să candidez. Ei cred sincer că sunt singurul care poate aduce o soluție concretă la toate problemele din comunitatea noastră.

— Nu vreau să candidez, cu atât mai puțin să fii ales *lamido*. Știi foarte bine ce cred despre toate astea. Am vorbit înainte să ne căsătorim despre asta. O să ne distrugă familia,

echilibrul, viața, spuse Boussoura, care cu greu își stăpânea furia.

— Este de datoria mea în calitate de prinț! Nici eu nu m-am gândit vreodată să devin *lamido*, dar acum circumstanțele nu mai sunt aceleași. Situația e gravă și e nevoie de o persoană educată și altruistă. De altfel, pentru a mă convinge, frații mei m-au chemat la ministrul Abdou și acesta e de acord cu ei. Sunt singurul care poate schimba lucrurile.

— Iată-ne ajunși aici! Căpetenia tradițională și politica merg de acum mână în mână. Am reușit să stăm departe în toți acești ani, am construit o viață întreagă și nu am de gând să te las să distrugi tot, spuse Boussoura cu o voce hotărâtă.

Seini oftă și se sprijini de pernele de pe canapea. Reacția soției sale nu îl surprindea. Se aștepta ca aceasta să reacționeze așa și de aceea nu îi vorbise imediat despre asta. Se temea de acest moment de zile întregi.

— Boussoura, refuzi să înțelegi. Calmează-te și stai jos. E doar o discuție momentan. Nu am fost încă ales.

— Nu m-am căsătorit cu pretendentul la tron. M-am căsătorit cu un medic, un bărbat modern preocupat doar de emanciparea soției sale și a copiilor săi, de împlinirea și libertatea lor.

— Nu, Boussoura, spuse Adamou cu o voce gravă. E egoist ce spui. Te-ai căsătorit cu un prinț și o știai prea bine. Se spune că regalitatea vine de la Dumnezeu. Fiecare prinț e pretendent la tron și poate deveni *lamido* într-o bună zi. Seini la fel ca ceilalți, dacă nu chiar mai mult. Și de unde ți-a venit ideea că un *lamido* nu poate fi și el modern și emancipat?

— Boussoura, e de datoria mea să fac tot ce îmi stă în putință pentru dezvoltarea țării noastre. Nu uita că regatul nostru, *lamidat*-ul, a luat naștere și s-a extins datorită *jihadului*.

Că deținem *Toutawal*, steagul sacru al islamului. Nu avem de ales decât să fim gardienii acestei religii, să facem tot ce putem pentru ca ea să nu ajungă în mâini greșite. E rolul nostru să luptăm împotriva obscurantismului și radicalismului.

— Nu e rolul tău. Lasă-i pe frații sau pe verii tăi să se ocupe de asta, spuse Boussoura, insensibilă.

— E nevoie de o persoană suficient de educată și cu experiență pentru a fi intermediarul perfect între stat și populație. O persoană echilibrată care să poată să ne protejeze patrimoniul și în același timp să conducă poporul spre modernitate apărându-i interesele, insistă Seini.

Adamou luă o înghițitură de ceai și zâmbi:

— Nu înțeleg de ce te deranjează atât de mult chestia asta, Boussoura. Știi bine că din toată familia regală, Seini este cel mai educat și cel mai deschis la minte. E respectat de toți. În plus, în curând va ieși la pensie. E momentul ideal pentru a se implica de acum înainte în viața comunității sale, dacă are ocazia de a deveni ghidul ei.

— Boussoura, adăugă Seini, nimic nu se va schimba în viața noastră. Îți promit.

— Totul se va schimba dacă devii *lamido*, spuse ea, cu ochii în lacrimi. Proiectele noastre sunt ca tu să îți deschizi în sfârșit propria clinică, să ne facem timp să călătorim de îndată ce voi fi și eu la pensie. Nu a fost niciodată vorba despre căpetenie.

— Eu îmi doresc altceva. O altă provocare decât medicina. Nu pot să renunț la *lamidat* înainte de a fi încercat. Dacă sunt ales, voi face tot ce pot. Dacă nu, ei bine, nimic nu se va schimba. Este de datoria mea și am nevoie de tine pentru a o îndeplini cum pot mai bine. E de datoria mea!

Ea nu mai găsisese ce să îi răspundă. „Era de datoria lui!” Nu putem împiedica un om să își îndeplinească datoria, altfel și-o va reproșa pentru tot restul vieții. Nu voia să fie un obstacol în calea ambițiilor lui, chiar dacă nu le împărtășea. Și mai ales, nu voia ca el să îi poarte ranchiună într-o zi. Boussoura știa ce o tulbura și o deranja atât de tare încât să nu mai poată dormi. Știa de ce se temea atât de mult că Seini va deveni un *lamido* atotputernic. Ea vorbea cu el despre asta câteva zile mai târziu, când acesta, zvârcolindu-se din nou în pat, incapabil să adoarmă, își aprinsese lampa:

— Draga mea, spune-mi ce te deranjează atât de tare.

— Dacă devii *lamido*, o să ți se dea mai multe femei. Am fost mereu împotriva poligamiei, știi bine.

Ea izbucnise în lacrimi, incapabilă să mai spună ceva. El oftase și răspunsese enervat:

— Nici mie nu-mi place și nu am avut niciodată intenția să experimentez așa ceva. Oare în cei douăzeci și cinci de ani de căsătorie ți-am dat vreodată un motiv pentru a nu avea încredere în mine?

— Nu, sigur că nu.

— Îți înțeleg temerile, crede-mă, dar aceste femei din palat la care faci aluzie nu vor fi soțiile mele. Sunt doar niște sclave. Concubine regale. *Soulaabé*. Nimic nu se va schimba pentru tine. Vei rămâne singura mea soție.

Apoi stinsese lumina și adormise liniștit, abandonând-o temerilor ei. Ce dezinvoltură! Femeile palatului! Doar niște sclave, concubine și nu soții. Ce diferență pentru o femeie îndrăgostită să știe că soțul ei este în brațele unei alte soții, amante sau concubine. Sunt tot brațele alteia.

Îl însoțise în orașul său natal și se instalase în casa lui. În ajunul încoronării, ea petrecuse noaptea singură în camera

ei, plângând. Era incapabilă să se concentreze la rugăciune. Să se roage pentru ce? Să îi ceară lui Allah ca Seini să fie ales sau contrariul? Oare fericirea soției valora mai mult decât ambiția de a domni a soțului? Oare liniștea ei era mai importantă decât cea a comunității?

Seini îi enumerase proiectele și convingerile sale. Toate lucrurile împotriva cărora avea să lupte odată ce avea să fie ales: abuzurile asupra sclavilor, criminalitatea și răpirile care erau în creștere în regiune, Boko-Haram și alte grupări teroriste, holera, tuberculoza și HIV care făceau ravagii. Voia mai ales să lupte împotriva ignoranței, analfabetismului, intoleranței, obscurantismului care erau principalele cauze ale răului care afecta regiunea. Își dorea în sfârșit să înalțe blazonul căpeteniei și să îi redea splendoarea de odinioară. Oare Boussoura putea, doar pentru fericirea ei, să priveze țara de cel care va fi, fără îndoială, cel mai bun dintre lideri?

Care este scopul ultim al vieții? Să te lupți pentru fericirea personală sau să ai simțul abnegației și al dăruirii de sine până la sacrificiu?

În primele ore ale dimineții, cu ochii roșii și umflați, în camera de zi a casei pe care o construiseră nu departe de cartierul prinților, în mijlocul a zeci de femei printre care și propriile fiice, așteptase ca notabilitățile să îl aleagă pe următorul rege și să decidă astfel cursul pe care avea să îl ia viața sa.